

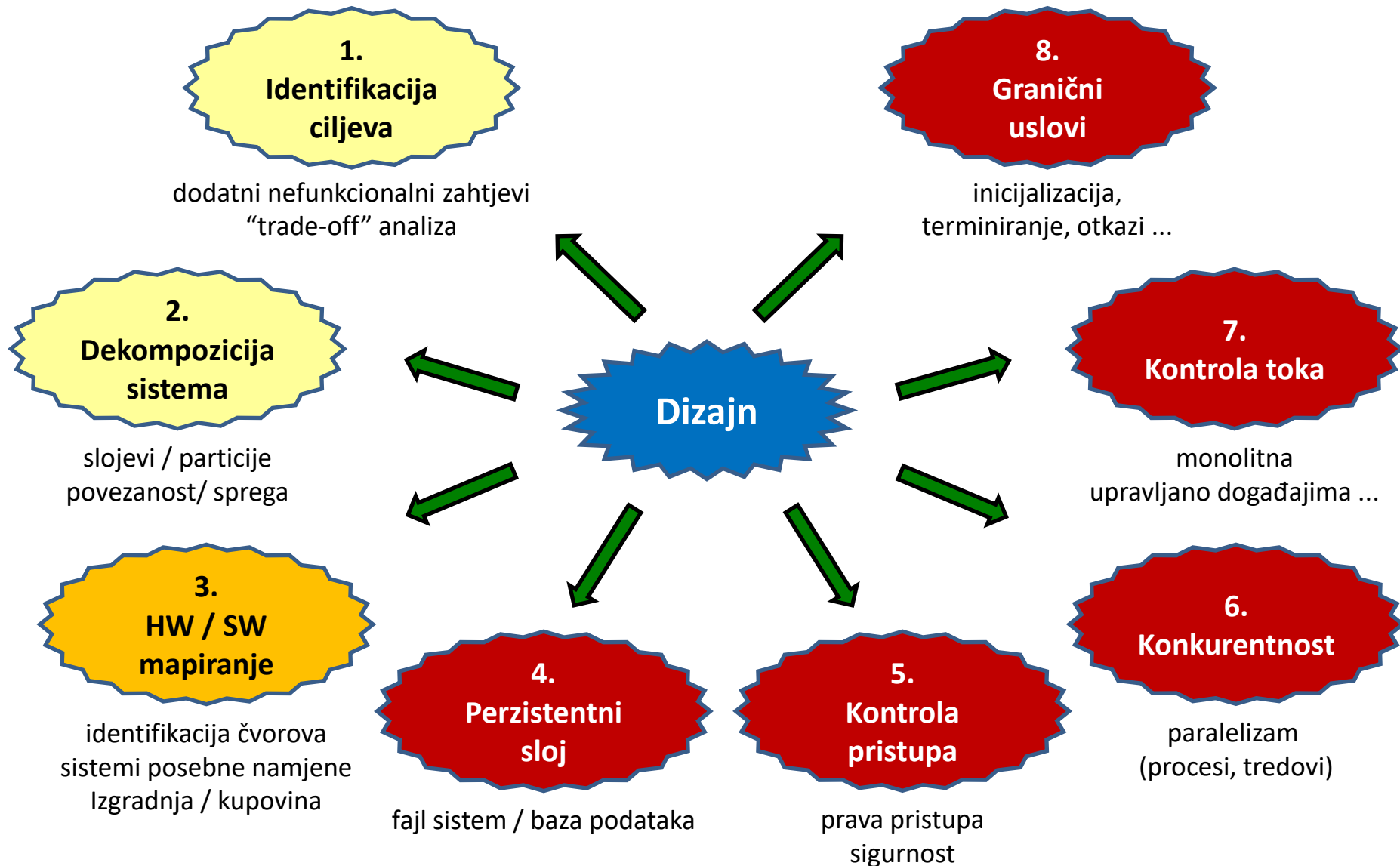
UNIVERZITET U BANJOJ LUCI
ELEKTROTEHNIČKI FAKULTET

Prof. dr Dražen Brđanin

PROJEKTOVANJE SOFTVERA
/HW-SW mapiranje/

Banja Luka
2024.

8 bitnih aktivnosti u projektovanju

3. HW/SW mapiranje

Ova aktivnost u projektovanju sistema treba da odgovori na pitanja:

Kako da se realizuju podsistemi?

- Hardverski ili softverski?

Kako da se objektni model mapira na odabrani hardver i/ili softver?

- Mapiranje objekata: procesor, memorija, U/I.
- Mapiranje asocijacija: konekcije između podsistema/hardverskih čvorova.

Mapiranje objekata na hardver:

kontrolni objekti → procesor

- Da li je jedan procesor dovoljan za izvršavanje željenog procesa, odnosno da li je željena (očekivana) brzina izvršavanja previše zahtjevana za jedan procesor?
- Možemo li ubrzati izvršavanje ako distribuiramo objekte na više procesora?
- Koliko procesora je potrebno za izvršavanje pri ustaljenom opterećenju?

domenski objekti → memorija

- Da li je kapacitet memorije dovoljan da prihvati seriju zahtjeva?
- ...

granični objekti → U/I

- Može li se postići željeni odziv pomoću raspoloživog propusnog opsega između podsistema?
- ...

3. HW/SW mapiranje

Mapiranje asocijacija:

Fizička povezanost / veze između hardverskih elemenata (veze na fizičkom sloju OSI)

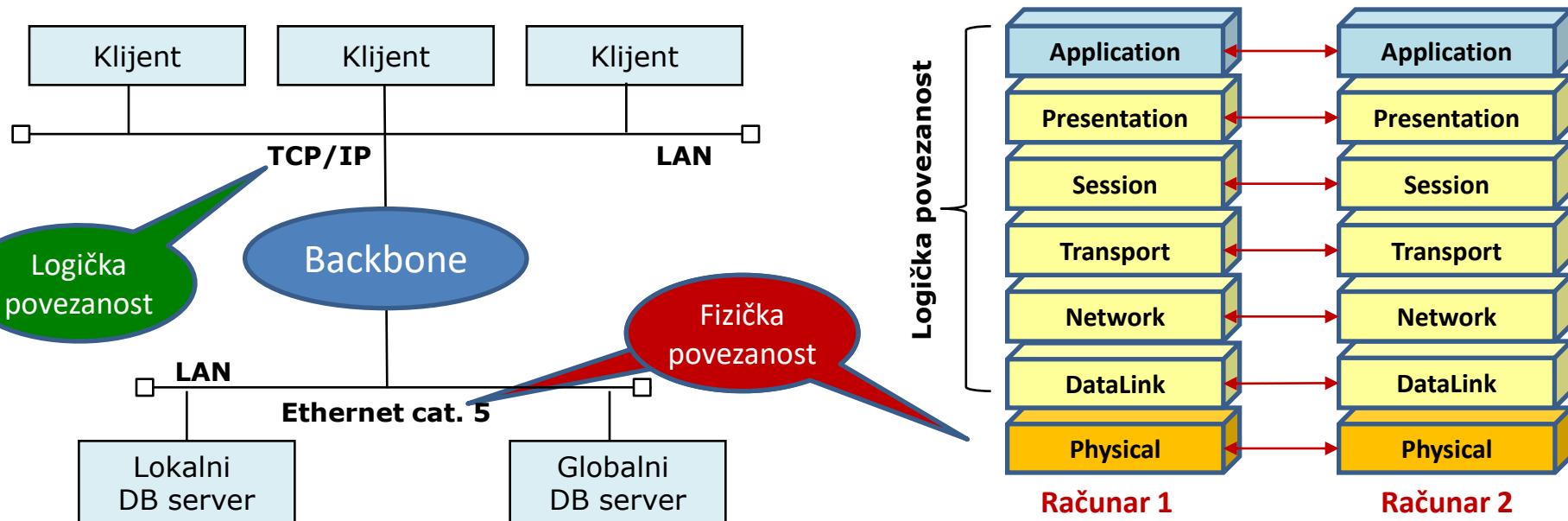
- Koje se asocijacije iz objektnog modela mapiraju u fizičke veze?
- Koje veze tipa *client/supplier* iz objektnog modela korespondiraju fizičkim vezama?

Logička povezanost / veze između softverskih komponenata

- Koje asocijacije se ne mapiraju u fizičke veze i u kojim slojevima se implementiraju?

Reprezentacija fizičkih i logičkih veza

- Uobičajeno projektanti koriste neformalne notacije za reprezentaciju veza (tipično kombinovana i konfuzna reprezentacija i fizičkih i logičkih veza)

3. HW/SW mapiranje

UML podrška za HW/SW mapiranje

UML komponenta

- gradivni blok sistema u UML-u
- **Klasifikacija komponenata:**
 - **logička** komponenta: podsistem koji nema eksplicitni run-time ekvivalent
 - **fizička** komponenta: podsistem koji ima eksplicitni run-time ekvivalent, npr. DB server
- **Životni vijek komponenata:**
 - tokom projektovanja (*design time*): npr. asocijacije, klase, ...
 - tokom implementacije (*compile time*): npr. izvorni kod, pointeri, ...
 - tokom povezivanja i/ili eksploatacije (*run time*): npr. adrese, izvršni kod, ...
- Tokom HW/SW mapiranja razmatra se distribucija *design time* komponenata

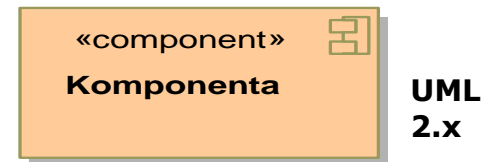
UML dijagrami za HW/SW mapiranje

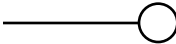
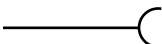
- **dijagram komponenata** (*component diagram*)
 - za modelovanje zavisnosti između komponenata (*design time*, *compile time* i *run time*)
- **dijagram razmještaja** (*deployment diagram*)
 - za modelovanje rasporeda/razmještaja komponenata u eksploataciji (*run time*)

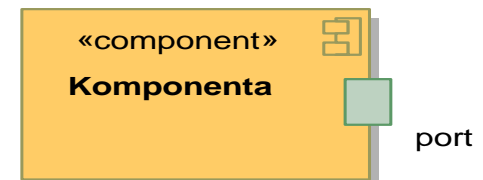
3. HW/SW mapiranje

Dijagram komponentata (*component diagram*)

- Strukturalni UML dijagram za modelovanje komponentata i njihovih veza
- Najviši nivo apstrakcije u projektovanju sistema (u pogledu komponentata i njihovih veza)
- Alternativne reprezentacije komponentata

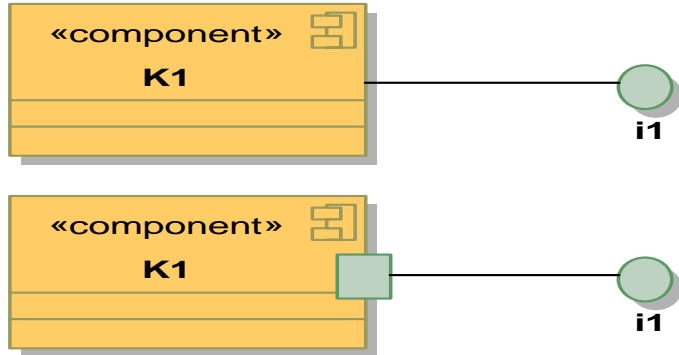

- Veze između komponentata = zavisnosti (isprekidane linije *client* → *supplier*)
- Dijagram komponentata često se neformalno naziva "*software wiring diagram*"
 - pokazuje kako su komponente uvezane u softverski sistem
- **Interfejs** = skup operacija koje neka komponenta pruža drugim komponentama
 - *provided interface* (lollipop)
 - *required interface* (socket)
- **Port** = tačka interakcije neke komponente (kvadratić na rubu komponente):
 - sa okolinom komponente (*service port*)
 - sa unutrašnjošću komponente (*behaviour port*)

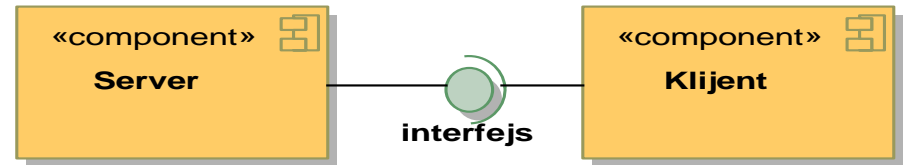

3. HW/SW mapiranje

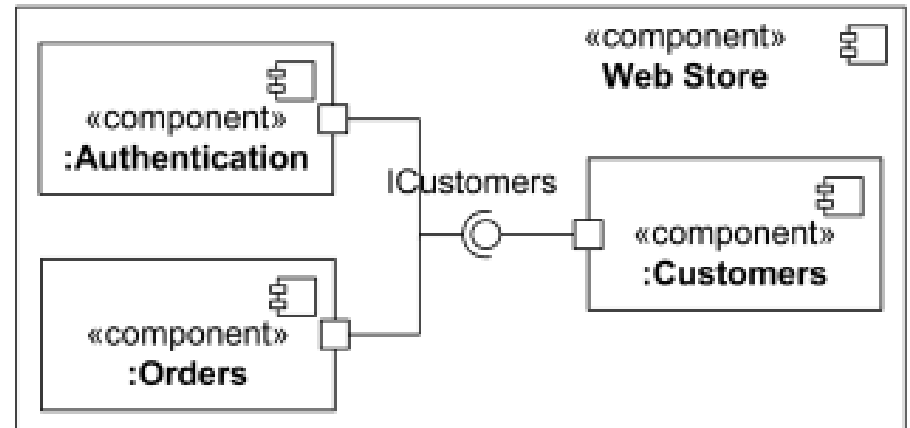
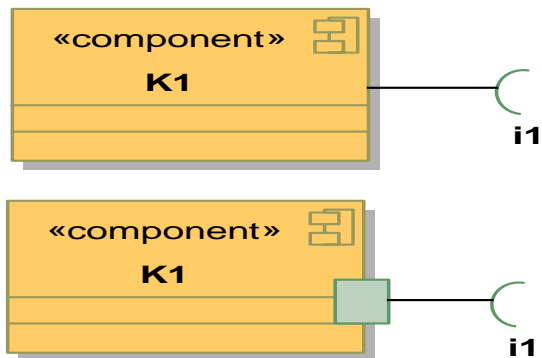
Provided interface

Primjeri:

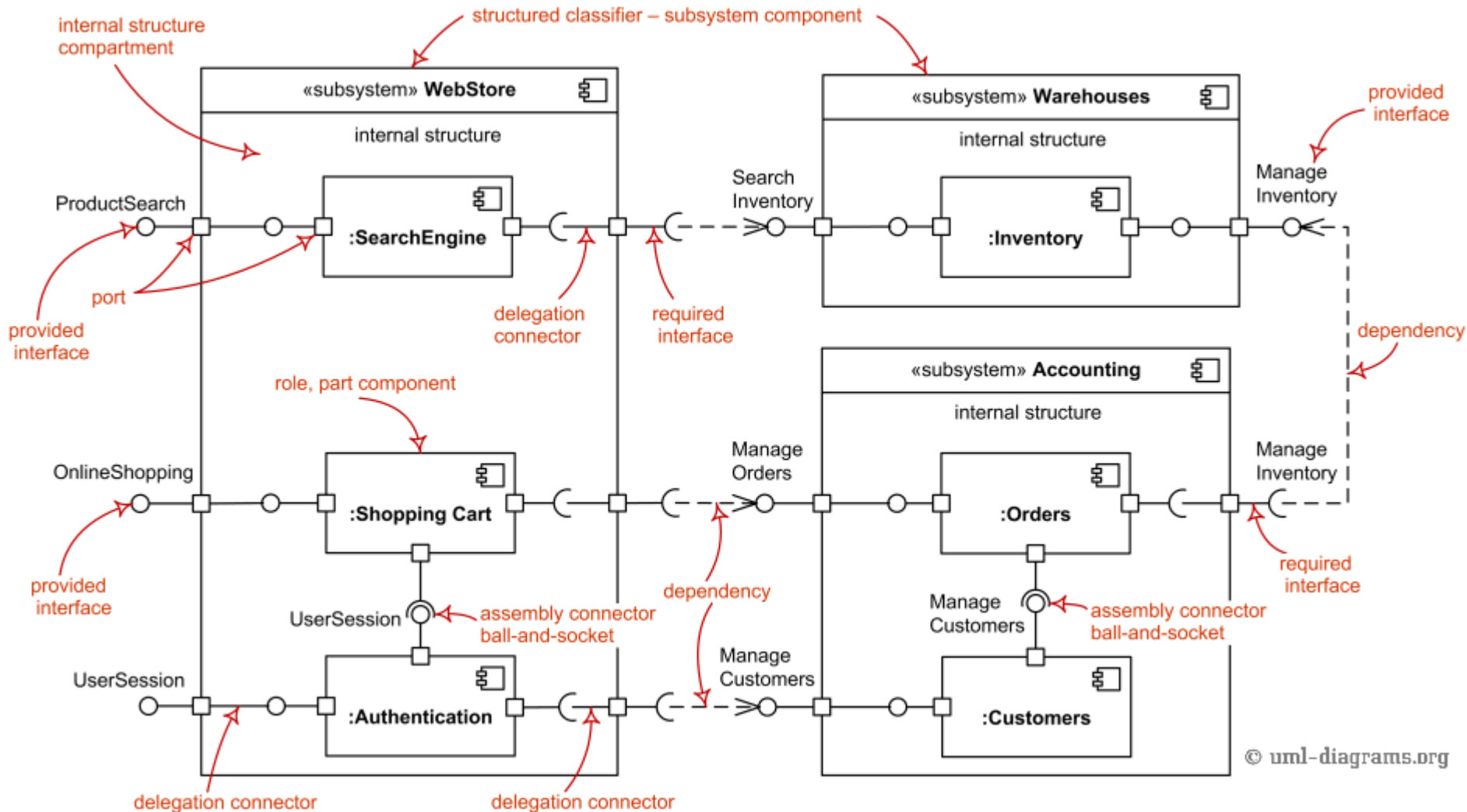

Required interface

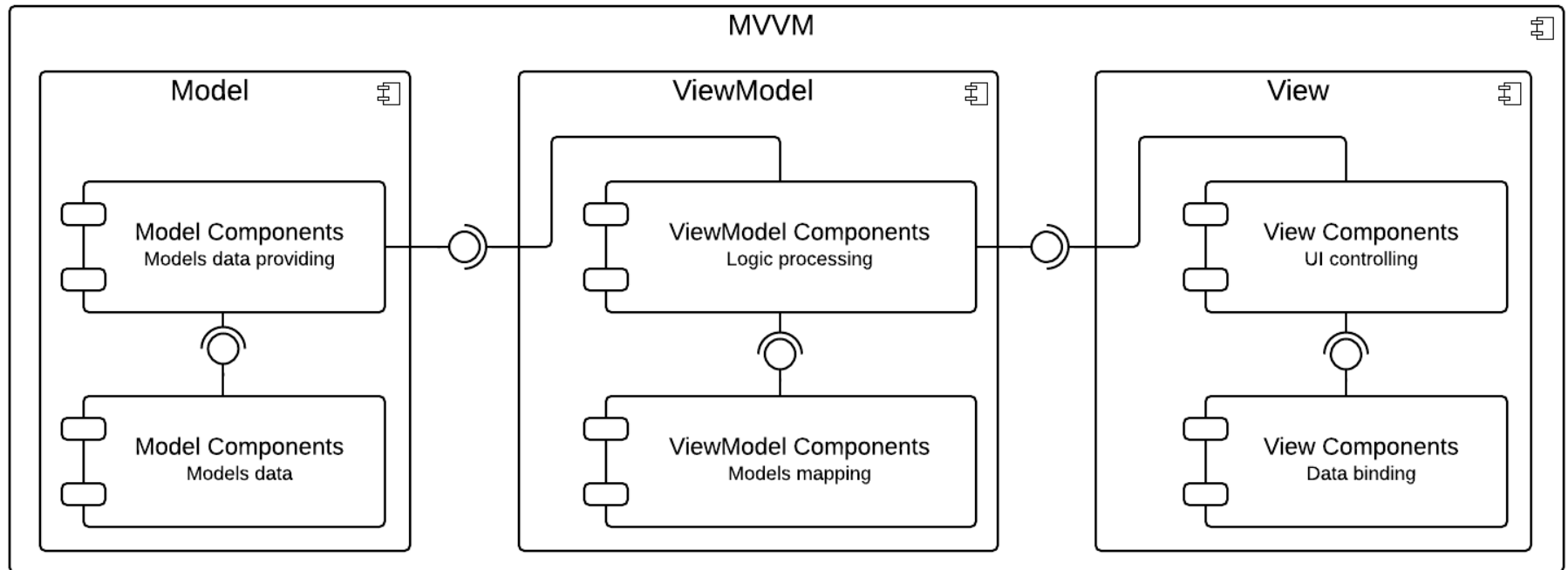
3. HW/SW mapiranje

Primjer dijagrama komponenata

3. HW/SW mapiranje

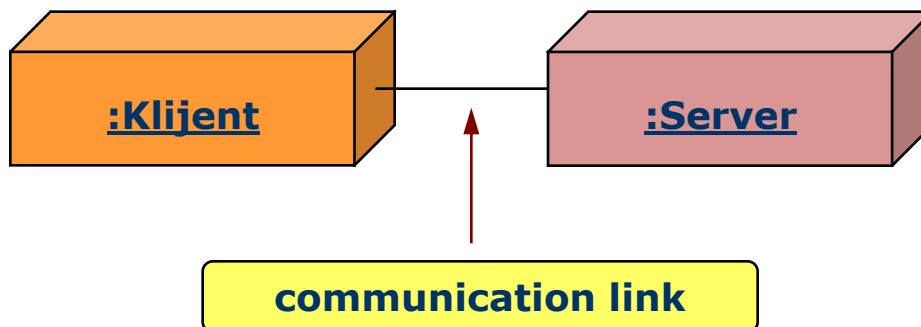
Primjer dijagrama komponenata

3. HW/SW mapiranje

Dijagram razmještaja (*deployment diagram*)

- Strukturni UML dijagram za modelovanje rasporeda komponenata u eksploataciji sistema
- Pogodan za modelovanje sistema nakon dekompozicije i HW/SW mapiranja
- To je graf kojeg čine:
 - **čvorovi** (*nodes*)
 - apstrakcije fizičkih objekata – HW i SW (CPU, disk, operativni sistem, ...)
 - reprezentacija kvadrom
 - mogu da sadrže različite softverske artefakte (komponente)
 - **veze čvorova** (*communication associations*)
 - apstrakcije fizičkih veza između objekata – komunikacioni linkovi
 - reprezentacija punom linijom

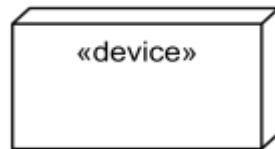

3. HW/SW mapiranje

Vrste čvorova u dijagramu razmještaja

uređaj («device»)

reprezentacija hardverskih uređaja

Standardna notacija

«application server»
IBM System x3755 M3

«database server»
Sun SPARC Server

«mobile device»
smartphone

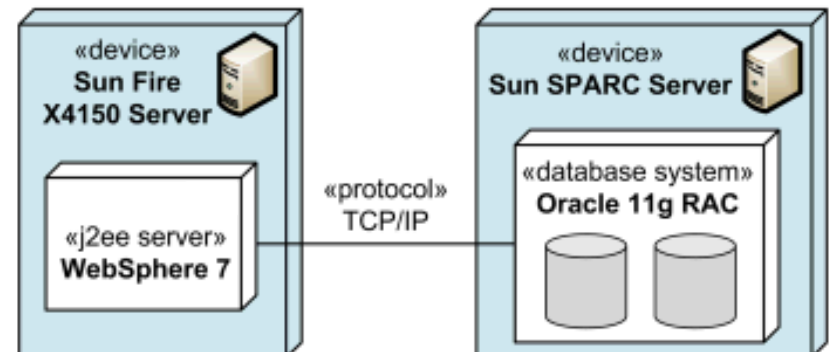
Primjeri specijalizovane notacije

radno okruženje («executionEnvironment»)

reprezentacija softverskog okruženja u kojem se izvršava neka komponenta

Primjer:

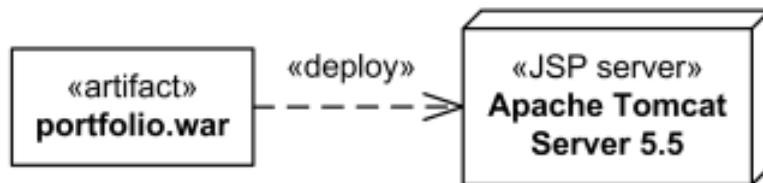

3. HW/SW mapiranje

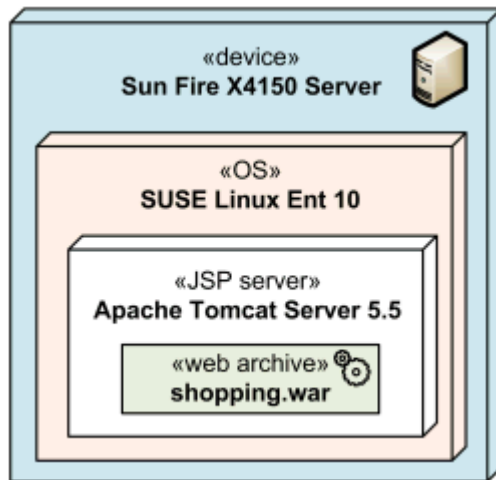
Razmjestaj softverskih artefakata po čvorovima

- Čvorovi mogu da sadrže različite softverske artefakte (komponente, biblioteke, ...)
- Artefakti koji su raspoređeni na čvorovima mogu da se reprezentuju na dva načina:

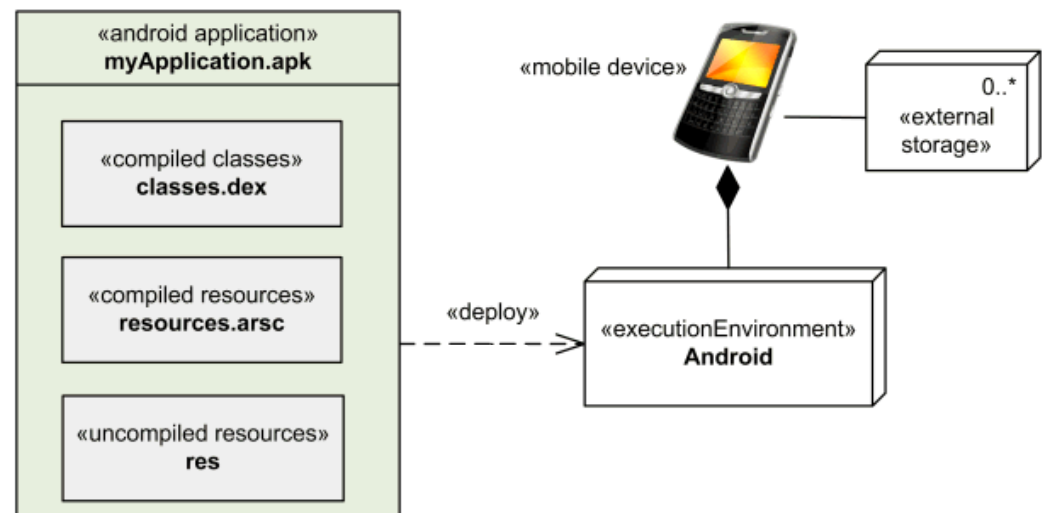
zavisnost artefakt → čvor

artefakt sadržan u čvoru

Primjer:

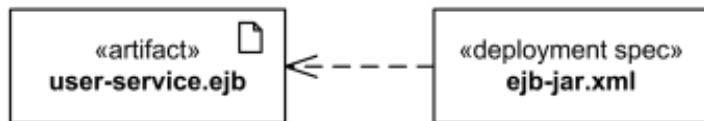

3. HW/SW mapiranje

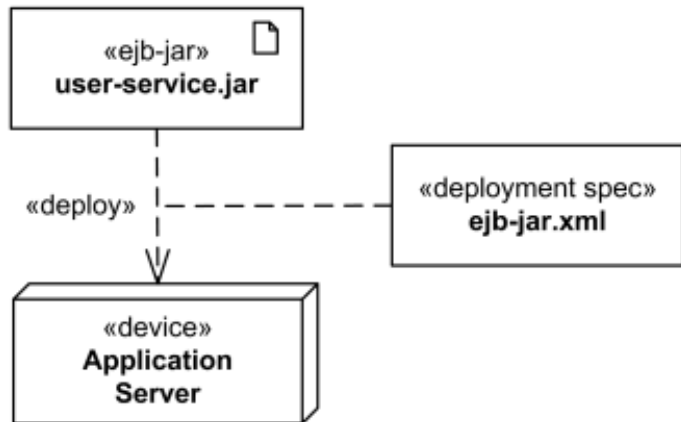
Veze između softverskih elemenata u čvoru

Specifikacija razmještaja («deployment spec»)

Parametri razmještaja artefakta na čvoru
(npr. adresa, sesija, konkurentnost, ...)

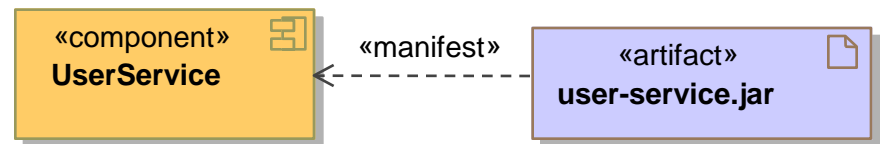

alternativna reprezentacija:

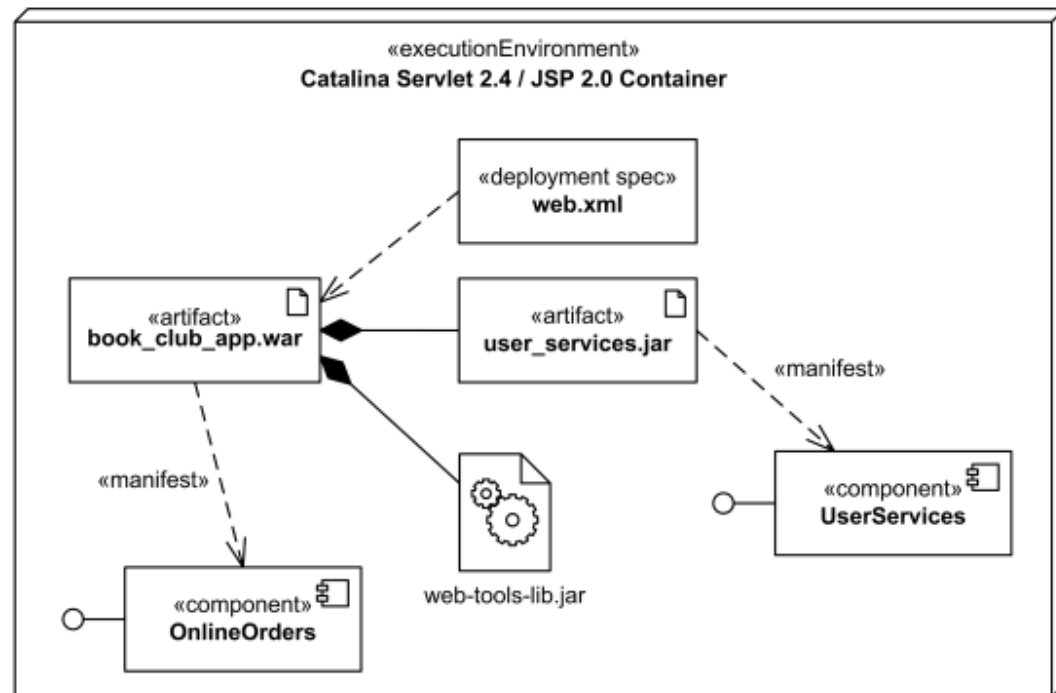

Implementacija / Manifestacija («manifest»)

Fizička realizacija komponente nekim artefaktom
(artefakt → komponenta)

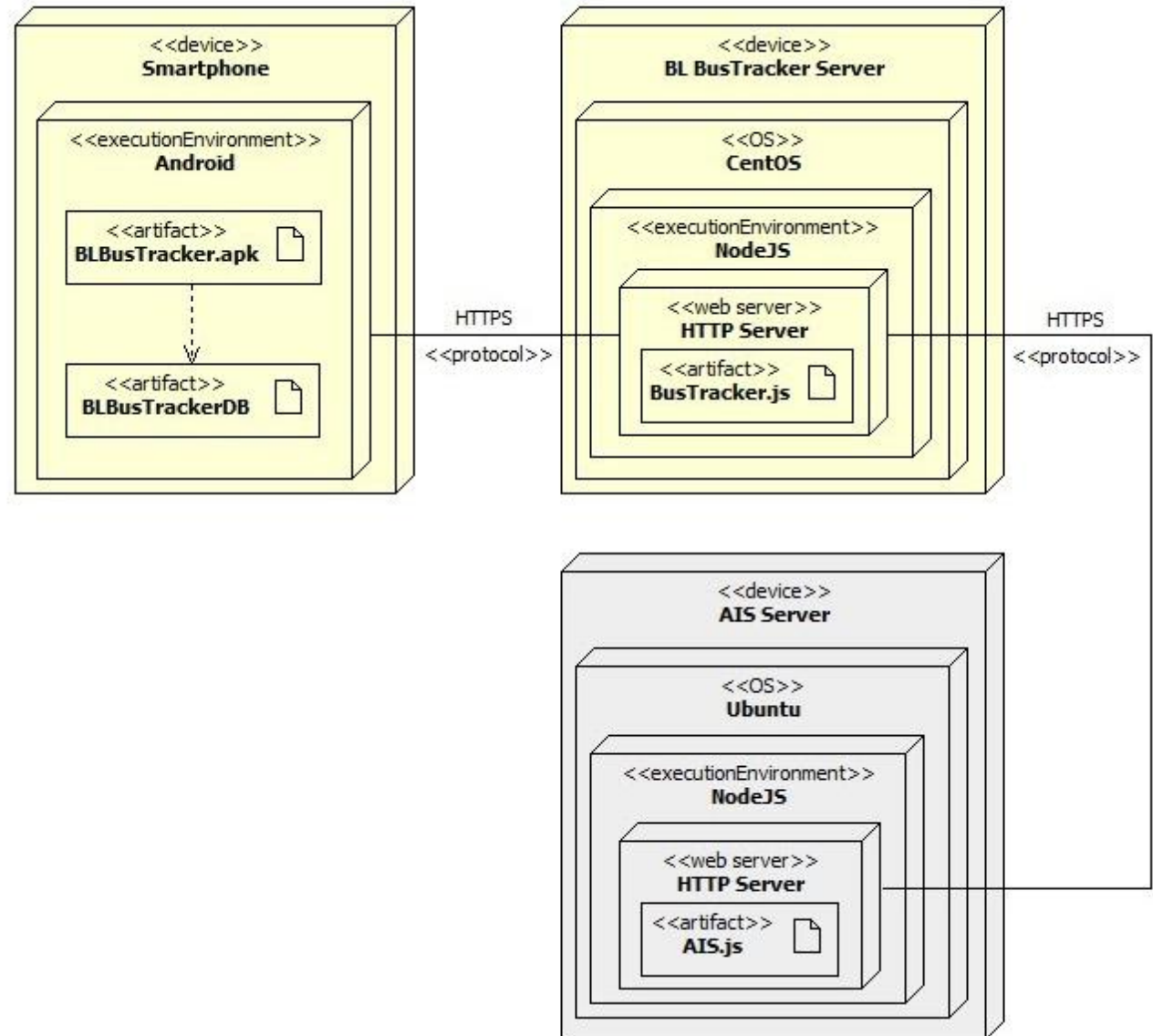
Primjer:

3. HW/SW mapiranje

Primjer dijagrama razmještaja

(BL BusTracker sistem)

3. HW/SW mapiranje

Primjer dijagrama razmještaja (4-slojna web aplikacija)

